

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta . . . . . 13.—
za četrt leta 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo odoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta . . . . . 12.—
za četrt leta . . . . . 6.—
za en mesec . . . . . 2.—

V upravljanje prejeto mesečno K 1-90

Inserati:

Enostolpna pettirvratna (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . 13 "
za trikrat . . . . . 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettirvratna (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenemski nedelje in
praznike, ob 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Na
Avstr. poštno hran. račun št. 24.797. Ograke poštno
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Pangermansko gibanje v Slavoniji.

Kako močne se že čutijo Nemci v Slavoniji priča manifest, ki so ga izdali povodom svojega zborovanja v Rumi dne 10. t. m.

Priznavajo se seve za nagodbenjake, zahtevajo pa, da se popravijo kršitve nagodbe ter so pripravljani v tem oziru podpirati vsako stranko. Pridružili pa se ne bodo nobeni stranki, marveč si ustanove lastno organizacijo.

Naloga bodoče nemške stranke bo, zagotoviti Nemcem po vsej Hrvaški zborovalno in organizacijsko svobodo. Dalje se imajo povsod, kjer je zadostno število nemških otrok, odpreti javne ljudske šole z nemškim učnim jezikom. V cerkvenih občinah, kjer biva večji odstotek Nemcev, ima bogoslužje biti tudi v nemškem jeziku. Na oblasteh zahtevajo sprejemanje in reševanje nemških vlog.

Nemci, ki svoje sodeželane v gospodarskem oziru nadkriljujemo, — tako pravi manifest — polagamo največjo važnost na gospodarska vprašanja ter zahtevamo, da se za delovne in trgovske stanove čim največ stori in prične močna agrarna politika. Tudi pri tem gre Nemcem kot močnim davkoplačevalcem ista pravica kakor drugim deželanom.

Da se zaprečijo razne nerednosti v upravi, kakor zlasti oteževanje pridobitve domovinstva za Nemce, zahtevajo ustanovitev upravnega sodišča.

Kakor vidimo, si Nemci v Slavoniji pripravljajo nekako Kočevje, položaj v ostali Hrvaški pa bi naj bil tudi podoben položaju, v katerem tako mehko ležijo Nemci na Kranjskem. Hrvaška vlada z največjo dobrohotnostjo podpira te nemške težnje, kar je znova dokazala pred dobrim mesecem, ko je odredila, da se dvorazredna nemška šola v Vukovaru odcepi od hrvaške šole in razširi v samostojno petrazrednico.

In hrvaško prebivalstvo? Je čisto prepojeno simpatij do nemškega jezika. Saj je značilno, da je »Hrv. Pokret« tik pred letošnjimi vsesokolskimi dnevi ves zgreven pisal, kako ga eno skrbi — namreč nemškutarjenje zagrebškega občinstva, ki bo moralo

napraviti na slovanske goste najslabši vtis. To nemškutarjenje je tako hudo in splošno, da na ulici sploh popolnoma prevladuje — še bolj pa najbrže po domovih. Saj ko bi si zlasti kmečko hrvaško ljudstvo vzelo za vzgled umno nemško gospodarstvo, pridnost, vztrajnost in varčnost, bi Hrvatje od Nemcev lahko črpali celo korist. A hrvaški kmet v Slavoniji menda nima več moči, da bi se opogumil in okoristil na nemškem zgledu, marveč nemštvo samo zavidno občuduje in se mu žalibog na celi črti umika. Inteligenca pa molči k vsem pojavom udejstvovanja nemške moči in veljave na Hrvaškem, kakor bi tudi Nemcem vse to bila le šala. A Bog ve, da jim ni.

VPRAŠANJE KANALOV

se reši. Vlada je namreč izdelala dodatek postavi iz leta 1901, po kateri se zgradi kanal iz Krakova do šlezjske meje. Nameravane so na tudi zgradbe drugih kanalov.

SCHÖNAICH O SVOJEM ODPSTOPI.

»A nap« poroča, da je nasproti nekemu svojemu prijatelju izjavil vojni minister Schönaich: »Odkrito povem, da ne odstopim rad. Rad bi bil dočkal, da postaneta postavi novi vojaški pravni red in brambna preosnova. Ministrstvo moram zdaj zapustiti, predno sem mogel končati svoje delo.«

LONDONSKI LORDMAJOR ZAPUSTIL DUNAJ.

Londonski gostje so zapustili večeraj Dunaj. Londonski župan je podaril 6000 kron dunajskim revežem.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

Revolucionarji so napadli mesto Čentun od štirih strani. Vladne čete so streljale z zidovja na ljudstvo. V mestu je 8000 mož pehote.

NEMIRI NA SEVERNEM ŠPANSKEM.

Položaj na severnem Španskem se je poslabšal. Revolucionarji so razstrelili z dinamitom neki železniški most. Vlada je odposlala 15.000 vojakov v pobunjeno pokrajino.

KOLERA.

Budimpešta, 14. sept. Danes je obolelo na znakih kolere več oseb. Umrla je na kolero neka strežnica.

Carigrad, 14. septembra. V Ušaku je obolelo v 24 urah na kolero 325 oseb, umrlo pa 111.

NEMIRI NA FINSKEM.

Na Finskem se pojavljajo nemiri. V Wiborgu so zastražene prodajalne orožja. Finski časopisi so bili zadnje dni zaplenjeni v 32 slučajih. Finski polki se premeste v notranjo Rusijo.

MAROČANSKO IN TRIPOLIČANSKO VPRAŠANJE.

»Lokalanzeiger« poroča iz Pariza: »Zdaj se več ne dvomi, da se Nemci in Francozi glede na Maroko sporazumejo. Zdaj gre izključno zato, da se priznajo francoske politične pravice v Maroku in da se dovolijo enake pravice vsem vevlastim v Maroku. Ko se o tem sporazumejo, prično razpravljati o odškodnini Nemčiji ob Kongu, kar bo zopet trajalo več dni, morebiti tudi tednov. Ni dvoma, da se Francozi in Nemci sporazumejo.

Belgijska vlada izjavlja, da z Nizozemsko ni sklenila obrambne zveze.

Angleški listi poročajo, da je angleška vlada poostrila določila o vojnstvu.

Medtem pa dohajajo danes pomirjevalna poročila o nemško - francoskih pogajanjih, se pa časopisje zelo intenzivno peča s tripoličanskim vprašanjem. Italija je pravzaprav gospodarsko Tripolis že osvojila, zdaj bi pa rada deželo zasedla. Turkom pa ni všeč, da bi se trgali kosi njih države. Italija je pričela posvetovanja glede na Tripolis v soboto s Francozi. Turki že odpošljajo v Tripolis vojni material in se pripravljajo na bojkot italijanskega blaga. Vali v Tripolisu poroča, da je sprejel deputacijo, ki je izjavila, da bodo Tripoličani sami branili svojo deželo proti Italijanom.

Velike vaje v Karpatih.

Za velike vojaške vaje v Karpatih se je izdalo sledeče povelje. Prva rdeča armada, ki ji poveljuje nadvojvoda Friderik prikoraka 11. t. m. iz Przemysla in Jaroslava z 10. armadnim zborom v Zmigrod, 11. armad. zbor s kavalarijo na Duklo. Ker so vojaki utrujeni, zamorejo prodirati še-le 13. t. m. O sovražniku je znano, da koncentrirajo 6. armadni zbor pri Eperiesu in dobiva po-

moč po železnici v smeri Homonna-Varanno. Vse železniške in brzojavne proge so pokvarjene. Prva armada ima povelje, da prodira proti sovražniku, ki se zbira pri Eperiesu, Varanno in Homonni, ga porazi in tako čuva ozadje in krilo svojih glavnih moči.

Južna stranka (modra brez znamenj) je pa imela sledeč nalogo: Več sovražnih pehotnih divizij prodira iz Jaroslava in Przemysla čez Krosno in Somok. Lastna 45. domobranska pehotna divizija se odpošlje v Ladomer, 6. kavalerijska brigada pa v Mezö-Laborz. Oba oddelka imata nalogo ovirati prodiranje sovražnika in ga napasti. Drugi armadi poveljuje general pehote von Frank. Železniške proge in brzojavi so rabne in se lahko rabijo. Prodira naj se proti Krosno - Jaslo.

Vsaka armada ima tudi poleg brzojavnega in telefonskega oddelka štiri postaje brezžičnega brzojava. Severna stranka obsega 67 bataljonov, 54 pehotnih oddelkov strojnih pušk, 16¼ eskadronov, 1 kavalerijski oddetek strojnih pušk, 1 kolesarsko stotnijo, 37 baterij in 5 pionirskih stotnij; južna stranka ima 62 bataljonov, 55 pehotnih oddelkov strojnih pušk, 20¼ eskadrona, 1 kavalerijski oddetek strojnih pušk, 1 kolesarsko stotnijo, 35 baterij in 5 pionirskih stotnij. Severna stranka mora prekoračiti pred vsem hribe brez potov, južna stranka zamore napasti sovražnika še-le, ko zapusti severna stranka hribe.

Nadvojvoda Franc Ferdinand je ukazal, da naj vojaki 12. počivajo in naj se uvedejo zgolj poizvedbe. Čete, ki poizvedujejo, ne smejo presegati stotnije. Obe stranki sta poslali na poizvedbo veliko pehotnih in kavalerijskih patrolj, kakor tudi kolesarje. Severna stranka je poslala patrolje do proge Tylicz — Bartfeld—Sztropko—Mezölaborz — Lupkov, a kavalarija je prodirala do Eperiesu, Kiszebna in Varanno —Homonno. Kavaleriji severne stranke se je posrečilo kljub temu, da je zasedla 45. brambovska divizija vse prehode v Karpatih, prodreti južno Beskidov. Poveljstvo severne armade je izdalo za 13. sledeče povelje: 10. armadni zbor prodiraj iz Zmigroda čez Alsopagony, 11. in 30. divizija 11. armadnega zbora prodiraj čez Duklo in Czemo, 43. brambovska divizija 11. armadnega zbora čez Mezölaborz.

LISTEK.

Ljubosumnost.

Humoreska. — Spisal F. M. Dostojevski
(Konec.)

»Ha-ha-ha! Khi-khi! Ali veš, dušica, kdo je to?« je spregovoril naposled stari, oprostivši se smeja.

»Kdo? Ha-ha-ha! Kdo?«
»To je tista lepa dama, ki vedno vrti oči okrog sebe, tista z gizdalinom. To je ona! Stavim, kar hočeš, da je to njegova žena!«

»Ne, vaša prevzvišenost, jaz sem prepričan, da to ni ona; jaz sem popolnoma prepričan.«

»Toda, moj Bog! Vi izgublajte čas,« je kriknila dama, ki se je bila nehala smejati. »Tecite, idite gor. Morebiti ju zasačite . . .«

»Zares, vaša prevzvišenost, takoj pohitim. Toda nikogar ne bom zasačil, vaša prevzvišenost; to ni ona, jaz sem prepričan že vnaprej. Ona je zdaj doma! To sem si jaz le . . . Jaz sem samo ljubosumen in drugoga nič . . . Kako mislite, ali bi ju zasačil tam, vaša prevzvišenost?«

»Ha-ha-ha!«

»Hi-hi-hi! Khi-khi!«

»Pojdite, pojdite! A ko boste šli nazaj, pridite povedati!« je klicala dama, »ali ne: pridite raje jutri zjutraj

in še njo pripeljite s seboj: rada bi se seznanila z njo.«

»Klanjam se, vaša prevzvišenost, zbogom! Gotovo jo pripeljem; zelo me je veselilo. Jaz sem srečen in vesel, da se je vse tako nepričakovano končalo in se dobro izšlo.«

»In psička! Ne pozabite tega: psička morate prinesiti predvsem!«

»Prinesem, ga, vaša prevzvišenost, gotovo ga prinesem,« je zatrjeval Ivan Andrejevič in znova privlekel v sobo, kajti že se je bil poslovil in odšel iz sobe. »Gotovo ga prinesem. Tako prijazen psiček! Kakor bi ga napravil slaščičar iz slaščic! Prav takšnega: gre po sobi, pa se zaplete v lastne grive in se zavali po tleh. Prav takšnega, zares! Večkrat sem rekel ženi: »Kaj je to, dušica, neprestano pada?« »Da, majhen je tako,« pravi ona. »Kakor bi bil iz sladkorja, vaša prevzvišenost, Boga mi, kakor bi bil narejen iz sladkorja.« Klanjam se, vaša prevzvišenost; zelo, zelo me veseli, da smo se seznanili, zelo, zelo sem vzradoščen!«

Ivan Andrejevič se je razpoklonil in odšel ven.

»Ej, vi! Blagorodni gospod! Postojte; vrnite se še nekoliko!« je zaklical stari za odhajajočim Ivanom Andrejevičem.

Ivan Andrejevič se je vrnil tretji pot.

»Jaz nikakor ne morem najti naše mačice. Ali je niste morda kaj videli, ko ste ležali pod posteljo?«

»Ne, nisem jo videl, vaša prevzvi-

šenost, sicer pa bi me zelo veselilo, seznaniti se z njo. In štel bi si v posebno čast . . .«

»Ona ima zdaj nahod in neprestano kiha, venomer kiha! Treba bi jo bilo preteptati.«

»Da, vaša prevzvišenost, gotovo; pravične kazni so potrebne domačim živalim.«

»Kaj?«

»Jaz pravim, da so pravične kazni, vaša prevzvišenost, potrebne, ako si hočemo ohraniti poslušnost domačih živali.«

»A! . . . No, zbogom, zbogom, jaz sem to samo tako.«

Ko je prišel na ulico, je Ivan Andrejevič stal dolgo časa na tak način, kakor bi čakal, da ga vsak trenutek zadene kap. Snel je klobuk, otrl si mrzli pot s čela, namršil se, pomislil nekaj in se napotil domov.

Koliko je bilo njegovo začudenje, ko je doma zvedel, da je Glafira Petrovna že davno prišla domov iz gledališča, da je že davno, kar so jo pričeli boleti zobje, kar je poslala po zdravniko, ki ji je stavil pijavke in da zdaj leži v postelji in pričakuje Ivana Andrejeviča.

Ivan Andrejevič se je prvi trenutek udaril po čelu, nato se je umil in se dal očediti in se slednjič odločil, iti v spalnico svoje žene.

»Kje pa hodite toliko časa? Pogledjte, komu ste podobni. Saj se vas ne da niti gledati! Kje pa ste se potikali? Dovolite, gospodine: žena vam umira,

vas pa ni mogoče najti po celem mestu. Kje ste bili? — Ali ste me že zopet lovili, ste zopet hoteli preprečiti sestanek, ki sem ga napovedala ne vem komu? Sramujte se, gospodine, kakšen mož ste vi! Kmalu bodo s prstom kazali za vami.«

»Dušica!« je odvrnil Ivan Andrejevič.

Tedaj pa se je začutil v takšni zadregi, da je bil prisiljen poseči v žep po robcu, in je prekinil začeto besedo, kajti zmanjkalo mu je besed, misli, zvesti . . . Kakšno pa je bilo šele njegovo začudenje, strah in groza, ko je obenem z robcem privlekel iz žepa blaženega psička! Ivan Andrejevič ni bil zapazil, kako je v navalu obupa, ko je bil prisiljen zlesti izpod postelje, potlačil psička v brezmejnem strahu v žep z nezavestnim upanjem, skriti corpus delicti in uiti na ta način za služeni kazni za svoje hudodelstvo.

»Kaj je to?« je kriknila soproga, »mrtev psiček! O Bog! Odkod? . . . Kaj ste pa počeli? . . . Kje ste bili? . . . Govorite, povejte takoj, kje ste bili?«

»Dušica!« je odgovoril Ivan Andrejevič, ki je bil bolj mrtev kakor nesrečni psiček.

Tukaj pa pustimo svojega junaka do drugikrat, kajti tu se pričinja posebna, popolnoma nova zgodba. Pri priliki razložimo vse te nesreče in preganjanje usode, gospoda mojca! Toda priznajte sami, da je ljubosumnost — najnedopustnejša strast, še več: naravnost — nesreča! . . .

General Frank je pa zbral svojo armado južno Karpatov v smeri Bartfa—Sztropko, da napade po prehodu čez Karpatu utrjenega sovražnika. Frankova armada je zbrana v zelo tesnem ozemlju. Dne 14. t. m. ob 10. uri dopoldne so bile vse čete že uvrščene. General Frank je levemu krilu ukazal napasti sovražnika. Nadvojvoda prestolonaslednik Franc Ferdinand je z griča južno Szmerneyja sledil boju.

S. K. S. Z.

Dnevni red skupščine,

ki se vrši v nedeljo, 17. septembra od 3. do 5. ure bo sledeči:

1. Poročila Zvez za Kranjsko (tajnik); Štajersko (č. g. dr. Hohnjec, prof. bogoslovja); za Goriško, Koroško (gosp. Vajncerl).

2. Poročilo Zveze Orlov (g. dr. Pogačnik).

3. Poročilo o »Slovenski Straži«, (g. Jež).

4. Organizacija: a) pevskih odsekov (g. A. Svetek); b) gledaliških odsekov (g. prof. A. Robida); c) ženskih odsekov (č. g. Fr. Vovko, Vrhuika) in d) odsekov za prirodoslovne zbirke v društvih S. K. S. Z. (g. dr. Mantuani, Ljubljana).

5. Jugoslovanska Strokovna Zveza (g. dr. Iv. Zajec).

6. Slučajnosti.

Udeležencem

skupščine naznanjamo, da se udeležimo skupno svete maše ob 9. uri dopoldne v stolnici.

Takoj po sveti maši se zberemo vsi v »Ljudskem domu«, ki je in bo glavno zbirališče vsega našega gibanja. Tam bodo na razpolago gg. visokošolci S. D. Z., ki bodo drage volje prevzeli razkazovanje ljubljanskih zanimivosti po želji in volji posameznih skupin.

Skupno kosilo (50 v), se bo dobilo v »Ljudskem domu« v Ljudski kuhinji za tiste, ki se v soboto ali pa vsaj v nedeljo do 9. ure oglase v tajništvo S. K. S. Z. v »Ljudskem domu«.

S. K. S. Z. vabi svoje člane in članice, da se po možnosti zbero v nedeljo po deveti maši v »Ljudskem domu«.

Režiserski tečaj

obiskuje nad 70 rednih udeležencev z dežele, med njimi tudi veliko č. gg. duhovnikov in bogoslovcev, ki slede vsem predavanjem z največjim zanimanjem.

Otvoril je tečaj včeraj č. g. Luka Smolnikar, predsednik »Ljudskega odra«, nakar se je začelo takoj s predavanji. Tečaj vodita gg. profesor Adolf Robida in dr. Ivan Robida, ki jim pomaga še nekaj drugih gospodov.

Do sedaj se je udeležencem najprej obrazložilo o zidanju ljudskih odrov malega stila po deželi, razkazal se jim je »Ljudski oder« z vsemi tehničnimi aparati, svetlobnimi efekti, scenerijo in vso moderno konstrukcijo.

Poleg tega se je vpletlo popoldne v dnevni red temeljito predavanje g. dr. Robide o dihanju in zlasti o analizi izgovorjave. Več praktičnih izgledeov je predavanje poživilo in kratkočasilo.

Zvečer so imeli udeleženci praktično vajo na odru v ulogah dr. Krekovič »Treh sester«.

Za skupno hrano je poskrbljeno v »Ljudski kuhinji«, ki udeležencem za mal denar izvrstno postreže.

Dnevne novice.

Nečuvana korupcija v socialno-demokratski stranki. Češko socialno-demokratsko glasilo »Rovnost« je dne 31. avgusta odkrilo sramotno dejstvo, da nemška centralna socialno-demokratska organizacija delavcem dobiva službe proti napitnini. Češki delavci na Dunaju ne dobe službe, ako ne podkupijo socialno-demokratske uradnike in tajnike. »Rovnost« imenuje nemško socialno-demokratsko centralo na Dunaju »paradiž izkoriščevalcev«. Na ta način se socialno-demokratski centralni uradniki mastijo, če pa češki proletarrec ne more plačati, je za namen nemškega centralnega vodstva dosežen, to je, da slovanski delavec ne pride do kruha. »Arbeiter-Zeitung« je odkritje češkega lista strašno zbudilo in neznanjsko vpilje, naj »Rovnost« imenuje svojega informatorja. Informator pa je od socijev na Dunaju odvisen in če bi ga »Rovnost« imenovala, mu pošteni nemški sodrugi odjedo kruh. Nato pa zmerja »Arbeiter-Zeitung« »Rovnost«, da je to »nad vsak dvom vzvišeno lažljivo alasil«. Češki socialno-demo-

kraški list se pa od glasila rdeče centralne nikakor ne da v kozji rog ugnati in pravi, da bo še vse drugačne stvari o dunajskem vodstvu odkril. — Ti socialni demokrati so res prav čedna družba. Delavce farbajo, kako lepo bo v socialno-demokratski državi, kako se bo človeštvo medseboj spoštovalo in ljubilo in kako bo splošna poštenost zavladala, pa se že zdaj medseboj zmerjajo in si najgrše stvari očitajo. Stranka, koje uradniki ob taki draginji, kakor je dandanes, jemljejo od ubogih slovanskih delavcev za posredovanje služb, ki mora biti brezplačno, denar, ni vredna drugega, kakor da jo delavstvo požene.

Kako socialni demokrati delavce ljubijo. »Der Bergknappe«, glasilo krščanskih rudarjev v Nemčiji, poroča v svoji številki 6. t. m. sledeče: Pri gradbi sodnega poslopja v Essenu so socialnodemokratski delavci, ki so bili skoraj vsa mesta zasedli, z vsemi sredstvi delali na to, da ne bi se noben krščanski delavec sprejel na delo. Ker pa niso mogli preprečiti, da so dvanajst krščanskih delavcev sprejeli, so jim sodrugi začeli krasit orodje, končno pa so jim začeli groziti in jih pretepati. Vsled tega sta bila sodruga Neuhaus in Tippe pred porotnim sodiščem v Essenu obsojena prvi na pet, drugi na 2 meseca ječe. — Tako rdeča internacionala izpolnjuje svoje geslo: »Trpini celega sveta, združujete se!«

O sežiganju mrličev poroča »Der alte Glaube« 1911, str. 982, da se kaj čudno vrši. Sežiganje traja v peči cele 3—4 ure. Pogled na truplo je med tem časom grozen. Najbolj zanimivo pa je, da od trupla ne ostane nič pepela, zakaj tega odnese zračni prepil v dimniku sproti v zrak, kar ostane so kosti, ki nikoli vse do kraja ne zgorijo. Iz teh kosti napravijo uslužbenci »pepel« na ta način, da jih v železnih možnarjih stoličejo! To je kaj estetična procedura! Spričo tega lahko vsak sklepa, kaj je misliti o reklami, ki jo delajo svobodomisleci za sežiganje mrličev, češ, da je »lepše« kakor pokopavanje. Zelo zabavno je tudi izvedeti, kaj nemške protestantske svobodomislece nagiba, da dajo mrliče tako radi sežigati. Zato namreč, ker pravijo Berolinci, ki so kljub svoji veliki svobodomiselnosti silno babjeverni, da potem »mrlič več nazaj ne pride...«

Koledar katoliškega tiskovnega društva za leto 1912. je ravnokar izšel in se danes razpošlje vsem p. n. gg. društvenim članom. Nečlani ga lahko naroče v »Katoliški bukvarni« ali »Prodajalni katoliškega tiskovnega društva«.

Železniška vest. Iz Kranja je prestavljen oficial Vincenc Škof k prometnemu vodstvu Ljubljana — državni kolodvor.

Šolske vesti. Okrajni šolski svet Ljubljana — okolica je imenoval kandidata Maksa Jovana za provizoričnega učitelja v Št. Vidu nad Ljubljano. — Okrajni šolski svet na Krškem je provizoričnega učitelja Jožefa Trobiša prestavil na Bučjo.

Koča na Begunjsčici se bode zatorila dne 24. septembra 1911. Po zatoritvi se bode dobival ključ pri načelniku podružnice g. L. Fürsagerju v Radovljici.

Iz Dobrave pri Kropi: Naša žlahta. Velika škoda bi bila, če ne bi svet zvedel najnovejših novic od nas. Na Malega Šmarna dan je imel načelnik naše kmetijske podružnice — eden najbližji od »žlahte« — na svojem vrtu in v svoji gostilni veselico s tombolo in gledališko predstavo, pri kateri se je posebno odlikoval — naš mežnar. — Ko so se pobirali dobitki za tombolo, se je reklo, da se bo z dobičkom veselice kupila nova brizgalna novega gasilnega društva, ki se misli ustanoviti čez 9 let in pol t. j. o sv. Nikoli. Mislimo pa, da bo gospod načelnik tako kupil novo brizgalno, kakor je popravil lanskooziroma letošnje leto stezo, ki vodi iz Dobrave na okrajno cesto proti Kropi. G. načelnik, ali se še spominjate neke tozadevne vaše izjave v »Domoljubu«? Pa, kaj ne? pozabimo to! Je vsestranska suša! Sicer pa trdijo ljudje, da ni prinesla veselica nobenega velikega dobička za novo brizgalno, menda je imel gostilničar precej večjega. Okoli 11. ure zvečer je pa nastal v gostilni požar v glavah nekaterih. Vnela se je prevroča kri tako, da je bilo treba puščati. Škoda da ni bilo pri rokah nove brizgalne, da bi se vroča kri nekoliko pomirila. V hiši nastane ropot, vpitje, in iz hiše priteče prvi kamnogoriški nadučitelj g. Ivan Zagar, drugi — od žlahte, — ki je pa bolj na Dobravi kakor v Kamni gorici, ter beži kar more k sosedu se skrit. Ne vemo, zakaj je zgubil ta mož, ki je za dobriške občinske volitve za svojega žlahtnika tako spretno in korajžno

agitiral in pobiral različna pooblastila, sedaj naenkrat vsó korajžo? — Ej, tak mož pa že ne bo sposoben za občinskega odbornika v Kamni gorici? Kaj ne? da ne, Kamničanje? Pretečeno soboto popoldne so bile pa — ne vemo prav zakaj — v isti gostilni Valentinčkovi volitve novega župana. In izvoljen je bil zopet »nadžlahtnik« Tonček Pogačnik iz Podnarta. In njegova žlahta in Dobravci so bili silno veseli, zato pokanje topičev in godba in ples tja pozno v noč oziroma zgodaj v jutro. In klicali so vrli glasovi: Živijo Tonček in njegova — žlahta — a, pardon! njegova stranka tam pod oknom g. župnika. Res zmagali so Tonček in njegova silno razvita žlahta zaenkrat še, a z nasilno agitacijo, z silnim terorizmom, z veliko hinavščino — skrivali so namreč skrbno svoj liberalizem, s katerim se sedaj v »Narodu« bahajo, tako da so preslepili nekatere slabiče, nezavedneže in prevzetneže — zmagali so, a povejmo jim naravnost, največ tudi po krivdi mož S. L. S., zmagali so, a to zadnjikrat, ker med Dobravci se dani. Med Dobravci je vedno več neustrašnih mož, ki spoznavajo vsestransko delovanje Tončka in njegove žlahte, in skrbeli bomo, da ga bodo vedno bolj spoznali. Zato zakličemo še mi: Živijo Tonček in njegova žlahta!

Umor 79letnega starca. V gozdu v bližini Zasova so našli 13. t. m. ponoči ustreljenega 79letnega Martina Seide. Splošno se sodi, da je bil izvršen roparski umor, ker niso našli pri umorjenem niti denarja, niti kakih drugih vrednosti.

Električna razsvetljava v Kranju ni bila nikoli prav dobra, ker se kuja vsakemu monterju. Zadnje mesece je opešala vsako jutro, da so si ljudje, ko so vstajali, morali pomagati s svečami. Zdaj pa pušča Kranj črn in temen tudi zvečer, kar trgovcem in gostilničarjem ne pomaga delati zabave. Mestni zastop ima danes posvetovanje za izrabljanje Save v proizvodnjanje elektrike. Malo pozno je prišla ta dobra misel, pa boljše je le, kakor da bi vse dremalo še naprej.

Zaloška gora gorl. Neki star pastir je zažgal suhljad na vrhu Zaloške gore pri Goričah nad Kranjem pred 14 dnevi, češ da bo potem ondi boljši pašnik. Ogenj je pa šel naprej in odteje gori neprenehoma vedno bolj na široko. Včeraj je bila že skoro vsa gora v plamenu. Ponoči so se videli ognjeni curki daleč na okoli, ker so se vneli lesovi. Na gašenje ni misliti mogoče. Škode bo veliko. — O požaru na Zaloški gori se še poroča: Ta požar niti danes četrti teden, ni pogašen. Včeraj je z veliko močjo, vsled močnega vetra, gorelo kar na treh krajih. Prebivalstvo se trudi z gašenjem, seka drevje, koplje prekope, a vse zaman, kar ni nobene vode. Požar je došel preko vrha že do polovice pobočja nad Goričami. Na progi Škofjaloka — Kranj se ta požar prav dobro vidi.

Poštna vest. C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo nam pošilja sledeče: »Pozivom na razglas od 15. maja t. l. tičoč se zaustave sprejemanja ženskih prosilcev za mešta poštnih oficijantov oziroma aspirantov se objavlja, da se bode vsled sprememb, ki so nastale med osebjem, ter da se doseže predpisano razmerje med moškimi in ženskimi prosilci, v tekočem letu vendar sprejemalo ženske prosilce, toda le v omejenem številu. Tozadevne, pravilno opremljene prošnje sprejema c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo do 20. septembra t. l.«

Koče S. P. D. v Kamniških planinah se zatvorijo: na Kamniškem sedlu 17., na Veliki Planini pa 18. septembra. — Restavracija v Kamniški Bistrici ostane še nadalje odprta ter se dan zatvoritve pravočasno naznani.

Iredenta na Reki. Minulo nedeljo je avtonomaška mladinska zveza na italijanskem parniku »Romagna« napravila izlet v Ravenna. Medpotoma so izletniki z vzkliki žalili cesarja in prestolonaslednika ter vso habsburško dinastijo, pozdravljali pa savojsko. Reška policija je stvar zvedela in uvedla strogo preiskavo; nekaj rumenokljunih Italijanov pa je že zaprla. — Prejšnjo soboto je pa reška mestna godba imela na svojem koncertnem programu tudi potpourri iz opere »Ernani«, ki je radi protiaustrijske tendence v Reki prepovedana. Nek nadporočnik je zato posredoval na policiji, naj godba to točko preskoči, kar je tudi dosegel. Toda komaj je nahujskana mladina to opazila, je začela burno demonstrirati in zahtevati, da godba izvede ves program. Nekaj demonstancij je bilo policijsko kaznovanih.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih »Slovenske Straže«!

Štajerske novice.

Knegoškof dr. Mihael Napotnik se je odpeljal iskat zdravja v zavod usmiljenih sester v Gostinju. Na letošnjih težavnih vizitacijah si je vladika zelo zlahkal zdravje.

Zanimiva prodaja. Glasilo mariborskih nemških krščanskih socialcev »Untersteirische Volkszeitung« v Mariboru je konzorcij prodal stranki poslanca Wastiana, baje za 15.000 K. Vzrok prodaji baje je, ker se je neka odločilna oseba izrekla proti listu. To je barona Twickla tako speklo, da je napravil še dokaj dobro kupčijo z Wastianovci. Novi lastniki lista imajo namen uničevati opozicionelno »Marburger Zeitung«, ki je ob državnozbornski volitvah rogoviliła proti Wastianu in oficijlnim težnjam nemških nacionalcev. »Untersteirische Volkszeitung« se je hudo zavzemala za Wastiana, a ravno to je ubilo list. Urednik Prangner se sicer joče za listom, a pravijo, da je po smrti pokora prepoznal.

Duhovniške spremembe v lavatinski škofiji. Vlič. g. dr. Matija Slavič, nemški pridigar v Celju je imenovan za profesorja - suplenta na kn. šk. bogoslovju v Mariboru in učnim prefektom v semenišču istotam. — Č. g. Martin Petelinšek, stolni vikar v Mariboru je imenovan za kateheta na meščanski šoli v Mariboru. — Č. g. Anton Tkavec je imenovan za stolnega kaplana. — Č. g. Ivan Bogovič, kaplan pri Sv. Magdaleni je imenovan za korvikarja pri stolni cerkvi v Mariboru. — Č. g. Franc Šegula, kaplan v Laškem trgu je prestavljen kot kaplan k Sv. Magdaleni v Mariboru. — Č. g. novomašnik Franc Osterc je nastavljen kot kaplan k Sv. Martinu na Pohorje. — Č. g. Fran Paulič je nastavljen kot II. kaplan v Laško.

Razne stvari.

Soc. demokratski shodi proti draginji. Soc. demokrati prirede kakor na Dunaju in drugod tudi v Pragi prihodnjo nedeljo devet shodov proti podražanju živil.

Prška enketa o preložitvi katoliških praznikov. V posvetovalnici trgovske in obrine zbornice v Pragi se je včeraj 14. t. m. vršila napovedana enketa o preložitvi katoliških praznikov. Na predlog vladnega svetnika dr. Hottovca, se je sklenilo, izreči se v principu za reformo katoliških praznikov in sicer na ta način, da bi bilo od 17 katoliških praznikov 7 preloženih na nedelje, 10 pa na sobote.

Mandat umrlega poslanca dr. Šilenyja. Iz Brna poročajo, da se za mandat umrlega poslanca dr. Šilenyja potegujejo realist profesor Drtina, radikalec bivši poslanec Reichstädter, bivši minister dr. Zacek in dr. Fischer.

Trije otroci zgoreli. Iz Halle poročajo, da je v stanovanju vdove Raspe nastal požar, ker so se v nenavzočnosti matere igrali otroci z bengalčnimi vžigalicami. Vsi trije otroci vdove v starosti šest, štiri in dveh let so zgoreli ter so našli samo njihova zogljenela trupla. Pri gašenju se je poškodovalo tudi več ognjegascev.

Izbruh Etno. Iz Rima poročajo: Vsled neprestanih izlivov lave in močnih potresnih sunkov je observatorij na ognjeniku Etni skoro popolnoma opustošen. Na novo nastalih 52 žrel bruha z velikansko silo in groznim bobnenjem kamenje in razbeljene množine lave. Preko cele Katanije pada droben pepel, ki od časa do časa popolnoma zatemni obzorje. Zrak je z žveplenimi parami tako prenasičen, da otežuje dihanje. Glavni tok lave je prekoračil železnico na Etno pri Moji ter se je tu obrnil proti Solicciati. Na svojem potu je lava uničila vse vinograde in kmečke hiše. Lava se valj v širini 800 metrov po pobočjih ter pustoši v vedno večjem obsegu. Neprestano prihajajo poročila o novih potresnih sunkih. Predvčerajšnjim zvečer ob pol 12. uri opaženi potresi v Florenci, Sieni in drugih krajih v Toskani so brezdvomno v zvezi z izbruhi Etno. V Sieni je bil potres tako močan, da so vsled gibanja zvonikov pričeli zvoniti cerkveni zvonovi. Ljudje so bežali v grozni paniki iz hiš na ceste, vendar se nj zgodila nobena posebna nesreča. Zidovje hiš kaže številne razpoke.

Londonski mesni zastopniki v Pragi. Zastopniki londonskega mesta, ki so se mudili na Dunaju, bodo potovali iz Šla tudi v Prago, kamor dospo v nedeljo, 17. t. m., ob 8. uri zvečer. V Pragi se vrše obširne priprave za sprejem gostov. Na kolodvoru bo londonskega lordmajorja in ostale londonske mestne zastopnike sprejel praški župan dr. Groš z vsem mestnim zastopstvom. V ponedeljek ob 11. uri dopoldne bodo gostje na rotovžu slovesno

Ljubljanske novice.

Ij »Ljudski oder« igra v nedeljo ob 7. uri zvečer Finžgarjevo narodno igro »Divji lovec«. Sodeluje glasbeno društvo »Ljubljana«. Ker se bo mnogo pelo, bo prireditev tudi glasbeni užitek. Krasne dekoracije, vestno naštudirani ensembli in komparzerijske scene, nad 60 sodelujočih se izplača videti. »Katališka bukvarna« je prevzela iz prijaznosti predprodajo vstopnic, ki se dobivajo vsak dan od 8. do 12. ure in od 2. do 7. ure zvečer.

Ij Udeleženci občnega zbora in skupščine S. K. S. Z. v nedeljo naj si zasigurno, ako hočejo posetiti zvečer ob 7. uri otvoritveno predstavo »Ljudskega odra« »Divji lovec«, po dopisnici prostor in obenem pošljejo denar, da se jim karte rezervira. Na priglasje, ki bi jim ne bil priložen denar, se ne more ozirati. Sedeži so po 3 K, 2 K, 1 K 50 h in največ sedežev po 1 K. Priglasje je nasloviti na »Katališko bukvarno v Ljubljani«.

Ij C. kr. uradniki! Tovariši! vsi na manifestacijski shod, kateri se vrši dne 17. t. m. ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union«!

Ij Deželno gledališče otvori svojo sezono v soboto 16. t. m. z igro »Ruy Blas« od Victorja Hugo.

Ij Novo nemško gledališče, ki se imenuje Cesarja Franca Jožefa jubilejno gledališče, otvorijo 4. oktobra z slavnostno predstavo, pri kateri se bo igrala igra »Habsburg« barona Alfreda Bergerja.

Ij Na c. kr. realki v Ljubljani je razpisana supletura za zgodovino v zvezi z zemljepisom. Prošnja se mora vložiti takoj pri ravnateljstvu c. kr. realke v Ljubljani.

Ij Občni zbor »Slovenske Filharmonije« se je vršil včeraj zvečer v gostilniških prostorih g. Mraka na Rimski cesti. Otvoril ga je predsednik dr. Vl. Ravnihar, ki je pozdravil navzoče in konstatiral sklepčnost. Iz poročila tajnika g. Mateja Čadeža posnemamo naslednje: V upravnem letu »Slovenske Filharmonije« od 15. septembra 1910., od zadnjega občnega zbora, do 14. septembra 1911 je imel odbor 10 sej. Izmed odbor izvoljeni ožji odbor šestih članov je imel redno vsak petek svoje seje ter je predlagal svoje sklepe in ukrepe celotnemu odboru v pretres in odobrenje. V zimski sezoni je imela »Filharmonija« angaževanih 32 odbojnikov, kapelnika in slugo, v letni sezoni pa 27 godbenikov, od slučajja do slučajja pa je sodelovalo 5 neangaževanih godbenikov. Za tekočo zimsko sezono je angaževanih 34 mož, kapelnik, sluga in pomožni sluga. Izven gledališča je sodelovala na raznih prireditvah godba 202krat. Priredila je tudi 5 promenadnih koncertov, in sicer 1 v Zvezdi, 4 v Tivoliju. Mestna občina je tudi za tekoče leto dovolila 20.000 kron podpore, neljubo pa se opaža dejstvo, da se manjša število podpornih članov.

Iz poročil blagajnika g. Drahslerja in upravitelja g. Grebena povzamemo glavne točke. Prometa je imela v preteklem poslovnem letu »Slovenska Filharmonija« 145.357 K 3 vin., in sicer prejemkov 72.655 K, izdatkov pa 72.702 kroni 3 vin. Izmed dohodkov navajamo le razna darila 150 K, mestno podporo 21.600 K, članarino 6041 K, dohodke koncertov in drugih priredb 38.150 K 71 vin. Dolgov je 14.863 K 70 vin., gotovine 14. septembra 1911 je 1482 K 17 v., končni deficit pa znaša 12.863 K 53 vin. Podpornih članov je bilo 16. septembra 1909 718, v začetku zadnjega poslovnega leta 524 in ob koncu poslovnega leta 438, ki plačujejo mesečne podpore 495 K. Proračun za prihodnje poslovno leto izkazuje mesečnih potrebščin 7167 K, pokritja 7046 K 66 vin., primanjkljaj 120 K 34 vin. Mesečne gaje za angaževano osobje so proračunane s 5240 K. Preglednik računov gosp. E. Franchetti poroča, da so se našli računi in redu ter predlaga blagajniku in odboru absolutorij, kar se tudi sprejme. Z ozirom na izpodbijanje pravil, odobreno od deželne vlade, se vrši nato volitev predsednika in šestih odbornikov. Per acclamationem je bil izvoljen za predsednika dr. Vl. Ravnihar in istotako tudi za odbornike g. Milan Drachsler, Matej Čadež, Anton Svetek, Slavko Ravnikar, Josip Počivalnik in Vinko Trtnik. Za preglednika računov sta bila izvoljena g. E. Franchetti in G. Trtnik. Pri slučajnostih se je nato razpravljalo o raznih perečih vprašanjih glede notranjega ustroja godbe same, kakor tudi druge manj važne stvari, naker se je občni zbor zaključil.

Ij Football-match F. M. Rapid, Gradec — S. F. K. Ilirija, Ljubljana. V nedeljo popoldne točno ob pol 5. uri se vrši na tivoškem travniku za dirkališčem football-match med graškim

moštvom »Rapid« in ljubljanskim »S. F. K. Ilirija«. Na to tekmo opozarjamo slavno občinstvo, ker nastopi prvič v Ljubljani graško nemško moštvo. F. M. Rapid se je pred kratkim časom združil s F. M. »Germania« in ima v sedanjih konstelaciji prav dobro tekmovalno moštvo, katero je baš v zadnjem času imelo obilo tekem, tako v Gradcu s prvim in drugim moštvom »Grazer Sportvereinigung« ter bivšo nedeljo z mažarskim football-klubom iz Steinamanga. Vstopnina je sledeča: numerirani sedež stane 2 K, navadni 1 K in stojšče 30 v ter se dobe vstopnice v predprodaji in sledečih trafikah: Češark, Šelenburgova ulica; Dolenc, Prešernova ulica; Union na Miklošičevi cesti in Kušar na Sv. Petra cesti. Ker ima S. F. K. Ilirija s to tekmo obilo stroškov, je vstopnina popolnoma opravičljiva. Na dan tekme bodo na igrišču dve blagajni, in sicer ena na Celovski cesti pri užitinski hišici, druga pa na vogalu travnika v Lattermanovem drevoredu. Na igrišču ima pristop samo, kdor se je izkazal z vstopnico in se mora vsak v tem oziru podvreči odredbam rediteljev, kateri bodo imeli na levem roka-ru bel trak z zeleno zvezdo.

Ij Huda griža razsaja pri Sv. Katarini in po tamošnjih bližnjih vaseh. Zahtevala je že nekaj žrtev, a še ne konča.

Ij S ceste. Včeraj popoldne je po Bleiweisovi cesti nek voznik vozil tako naglo in neprevidno, da je zadel v voz nekega nasproti dolega voznika s takoj močjo, da je vsled sunka padel na tla zaobil kolinske kavine primesi ter se razbil.

Ij Božjast je vrgla včeraj dopoldne na Cojzovi cesti mestno ubogo Nežo Hrihar, katera je tam nezavestna obležala. Prepeljali so jo z rešilnim vozom na njen dom.

Ij Aretovan je bil včeraj pivovarniški hlapec Anton Hojnik, rojen 1886 v Butarovici v ptujskem okraju. Hojnik je pri dovažanju pive inkasoval denar, katerega je mesto, da bi ga oddal svojem gospodarju porabil sam. Denarja primanjkuje 142 K, poleg tega se pa še pogreša 20 zabojev pive. Hojnika, ki je bil že predkaznovan, so oddali sodišču.

Ij Surovež. Ko je včeraj popoldne na Fran Josipa cesti stal izvošček, je pripeljal do tja v zmernem diru auto in se v obližju izvoščeka ustavil. Ta pa pokliče stražnika ter začne tako kričati nad njim, da se je nabralo kakih 50 ljudi, ki so se vsi zgražali nad izvoščekovo surovostjo. Preskrbljeno je, da dobi ta olikanec zaslužno plačilo.

Ij Izgubljeno in najdeno. Gdč. Cecilija Taubau je izgubila črno žensko ročno torbico z denarico, v kateri je imela srednjo vsoto denarja. — Vrtnar Peter Rak je izgubil denarico, v kateri je imel 50 K denarja. Šolski učenc Metod Trtnik je našel srednjo vsoto denarja.

Ij Umrli so v Ljubljani: Jernej Matevž, posestnik, 80 let. — Terezija Vocasek, žena gledal. garderoberja, 79 let. — Evgenij Tanko, sin paznika pri silne delavnice, 3 mesece. — Fran Šinkovec, rejnec, 3 dni. — Anton Lampič, posestnik, 42 let. — Marija Češnovar, trgovčeva hči, 9 dni.

Telefonska in brzojavna poročila.

KONFERENCA NAČELNIKOV.

Dunaj, 15. septembra. Tukaj se je vršila konferenca načelnikov strank, katere se je udeležil tudi ministrski predsednik baron Gautsch. Bil je na vrsti predlog, naj se parlament skliče 5. oktobra, od druge strani pa se je zahtevalo, naj se skliče takoj posebna seja zaradi mesnega vprašanja. Čehi se konference niso udeležili.

V imenu Hrvaškoslovenske Zajednice se je poslanec dr. Korošec izjavil proti temu, da bi se parlament glede mesnega vprašanja takoj sklical in sicer zato, da se da vladi možnost, da svoja pogajanja z Ogrsko konča. Dr. Korošec je obenem odločno protestiral proti temu, da bi se Ogrom dovolila koncesija Annaberške železnice.

Min. predsednik baron Gautsch je izjavil, da je v tem pogledu nasproti Ogrski storil vse, da varuje ugled in pravice avstrijskega parlamenta. Na grožnje socialnodemokratskih poslancev, da se bodo uprizarili nemiri, ako se uvoz argentinskega mesa ne dovoli, je baron Gautsch izjavil, da se vlada nič ne boji in da bo proti vsakršnim kravalom z vso energijo nastopila.

Kot pozitiven rezultat načelniške konference se more smatrati to, da bo parlament začel 5. oktobra zopet zborovati.

ATENTAT NA RUSKEGA MINISTR-KEGA PREDSEDNIKA STOLYPINA.

Kiev, 15. septembra. Ob priliki odkritja spomenika carju osvoboditelju Aleksandru II. se je v tukajšnjem gledališču vršila

gala-predstava,

katere sta se udeležila tudi car in ministrski predsednik Stolypin. Policija je bila zastražila vse vhode in zelo pazila, da ne bi kdo nepovabljen mogel v gledališče. Tudi mnogo detektivov je stražilo tako v gledališču, kakor v njegovem okolju. Kljub temu se je posrečilo nekemu individuu, da se je pod imenom: Bagrov, odvetnik, v gledališče vtihotapil. V odmoru med prvim in drugim dejanjem je ta mož

ustrelil

iz samokresa v smeri proti loži, v kateri je sedel ministrski predsednik Stolypin. Strel je zadel Stolypina v trebušno mreno, v kateri je krogla obtičala. Stolypin je vzdignil roko, v tem pa je atentator oddal še en strel in Stolypin se je nezavestno zgrudil. Med množico je nastala silna panika, vse je tiščalo k izhodom.

Car

pa je hitel iz dvojne lože v Stolypinovo in se zanj prizadeval. Ko je množica to zapazila, je priredila carju

navdušeno ovacijo

in zahtevala od godbe, da zaigra narodno himno in cerkveni koral. Car je bil vsled tega spontanskega izraza udanosti nepokvarjenega ruskega ljudstva zelo ginjen in se je zahvaljeval, atentatorja pa je množica, ko ga je policija prijela in tirala iz gledališča, hotela

linčati.

Stolypina so pa prenesli v bolnico, kjer so zdravniki izjavili, da ni izgubljena vsaka nada in da bo najbrže

okreval.

Poklicali so takoj iz Peterburga slovečega kirurga Zeidlerja. Stolypin je takoj, ko je prišel k zavesti, zahteval, da se pokliče duhovnik in pustil carju sporočiti, da je vedno pripravljen žrtvovati zanj svoje življenje. Stolypina je atentat tembolj pretresel, ker je že drugi. Prvič so pa poskušali teroristi (katerim je nemška socialna demokracija glasom poročila na shodu v Jeni doposlala več milijonov mark-) umoriti leta 1906., ko je neznanec v vojaški obleki prišel v Stolypinovo vilo in iz svoje kape izpustil na tla bombo, ki se je razpočila in ubila 30 oseb, veliko jih pa ranila, med njimi Stolypinovo hčerko, kateri so morali amputirati nogo.

O atentatorju

Bagrovu sodi policija, da je član teroristične socialistične organizacije in da je svoj čin izvršil iz politične maščevalnosti, zlasti ker je Stolypin zadnje čase dal carju podpisati več sto smrtnih obsodb in se je dejansko zadnje čase na Ruskem neprimerno veliko teroristov usmrtilo, oziroma izgnalo v Sibirijo.

Nadaljnje podrobnosti.

Peterburg, 15. septembra. Atentatorja Bagrova so že zaslili. Bagrov je svoje dejanje priznal in izjavil, da je zločin storil zato, da se nad Stolypinom zaradi njegove reakcionarnosti maščuje. Opera, ki se je v kievskem gledališču uprizarjala, je bila »Car in sultan«, zločin se je zgodil po drugem dejanju, ravno ko se je Stolypin pogovarjal z vojnim in finančnim ministrom. Atentator je hotel zbežati, a ga je prijel nek častnik. Množice policija ni izpustila iz gledališča, ampak se je moral vsak posameznik legitimirati.

Kiev, 15. septembra. Stolypinovo stanje je povoljno. Zila 77. Med Stolypinovo boleznijo bo vodil posle finančni minister Kokovcev. (Še hujši reakcionar kakor je Stolypin. To so »uspehi« teroristov.)

Književnosti.

* **Potrebna knjiga.** Med najpotrebnejše knjige, kar jih imamo Slovenci, se sme pač prištevati »Knjiga o lepem vedenju«, katero je izdala in založila »Katališka Bukvarna v Ljubljani«, kajti to je edina slovenska knjiga, ki obsega najpopolnejše obširna in zelo pregledno nujana navodila, kako naj se vede priprost človek ali izobraženeč v rodbinskem, družabnem in javnem življenju.

Knjiga ustreza svojemu namenu. Vsak človek namreč — naj bo še tako izobražen — zaide pogosto v neprijeten položaj, da ne ve, kako naj se napram gotovim osebam in družbam obnaša, da napravi dober vtis; kajti ravno zunanja oblika, s katero kdo nastopa, je velikanskega pomena v življenju. Človek si s svojim vedenjem povzdigne ali pa podkoplje ugled.

sprejeti. Pri sprejemu bo navzoč tudi častni meščan mesta Prage, grof Lütrov, ki je znan pospeševatelj angleško-čeških odnošajev. Nato se bo vršilo ogledovanje mesta in Hradžina, zvečer pa bo v narodnem gledališču slavnostna predstava Smetanove »Libuše«. Po slavnostni predstavi priredi mesto gostom v čast velik banket. V torek dopoldne odpotujejo londonški mestni zastopniki preko Plzna nazaj v London.

Požar v tovarni za stroje. Iz Kraljevega Gradca poročajo, da je nastal požar v tovarni za stroje praške strojne akcijske družbe, ter je uničil delavnico modelov, kakor tudi skladišče z velikimi zalogami modelov in del stare železolarne. Škoda je znatna.

Samoumor hčere sekcijskega šefa. V Rimu je 16letna hčer sekcijskega šefa v finančnem ministru, Isa Monti, skočila iz 4. nadstropja na cesto ter obležala mrtva na mestu z razbitimi udi. Vzrok temu dejanju je baje predbacanje njenih sester, ker se je udeležila neke tekme za lepoto.

100.000 K za katoliško univerzo v Solnogradu. Katoliškemu vseučiliščnemu društvu v Solnogradu je zadnje dni darovala neka visoko oseba 100 tisoč kron z željo, da bi kmalu došlo do ustanovitve katoliške univerze v Avstriji. Obenem zagotavlja darovatelj v tozadavnem pismu, da se je na merodajnih mestih ukrenilo vse, da bi se realiziralo katoliško vseučiliško vprašanje.

Hudodelstva Italijanov v New Yorku. Hudodelstva Italijanov v New Yorku se množe v takem obsegu, da je policija sklenila odrediti posebno nadzorstvo za Italijane, pri katerem nadzorstvu jo bode podpirala tudi italijanska vlada. Italijanski konzul v New Yorku je zahteval od policije seznam vseh hudodelstev, ki so jih v teku tega leta izvršili Italijani v New Yorku. V policijskem departmentu bodo zopet ustanovili poseben italijanski detektivski oddelek, v katerem bo nameščenih 75 detektivov italijanske narodnosti.

Somišljeniki! Podpirajte — Ljudski sklad! Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

Društvo za povzdigo prometa tujcev na Bledu.

Na Bledu obstoja že od leta 1894. ustanovljeno po nujni naravni potrebi društvo za povzdigo prometa tujcev. Tekom let se je njega obstoj v več slučajih pokazal utemeljen in marsikaj, kar se je na Bledu in za Bled storilo je zasluga društva, ki je včlanjeno pri deželni zvezi za tujski promet, po kateri se dosejajo podpore od strani centralne vlade in le potom združenja je mogoče, da se dosežejo za Bled udobnosti, ki jih kot zdravilišče in letovišče najnujnejše potrebuje.

Pomanjkljivosti, ki obstojajo po Gorenjskem z ozirom na tujski promet vedno očitneje stopajo na dan in v bodoče bo treba tem izdatnejšega delovanja, da se vsaj najnujnejše pomanjkljivosti odpravijo. Zato bodi vsakega Bleja in okoličana ter ljubitelja Bleda in sploh naše lepe domovine dolžnost, da podpira društvo v njegovem stremljenju.

Posebej se še obrača podpisani odbor z vabilom za pristop k društvu na vse one, ki je tudi v njih življenskem interesu, da se povzdigne zadovoljstvo in število tujcev po Bledu, ter jih opominja na njihovo dolžnost, da pristopijo društvu kot člani.

Vsak posestnik vile in hiše ali zemljišča na Gorenjskem, vsak obrtnik, vsak rokodelc, splošno vsak stan je interesiran na tujskem prometu bodisi posredno, bodisi neposredno; zato je njegova dolžnost, da pristopi kot član in izpolnjuje članske dolžnosti. Društvo si je za bližnjo bodočnost sestavilo vspevred svojega delovanja, med drugim je tudi prevzelo nalogo, da posreduje pri oblastnih in zasebnikih o težnjah posameznih članov, ako v to člana potreba pripravi. Od tega si obetamo mnogo uspehov v raznih sporih v prid tujskega prometa.

Podpisano načelstvo želi, da postane društvo zbirališče vseh interesentov, vir pospeševanja tujskega prometa in zavetišče v težkih vprašanjih se nahajajočih članov.

Članarina je določena po lastnem predurku vsakega na 4, 10 in 20 K letno.

Pozivljete se s tem, da priglasite svoj pristop društvu in plačate sebi primerno članarino.

Vsi na delo za povzdigo tujskega prometa!

Za odbor:

Dr. G. Hočevar mp., D. Repe mp.,
načelnik. tajnik.

Lepo obnašanje ni sicer toliko plod razuma in poduka, kakor vzgoje in sreca, vendar pa vsak človek potrebuje tudi nekaj praktičnih navodil. Vsak se bo iz knjige mnogo naučil in našel v nji obilico zlatih nauk. Knjiga ima dvojno kazalo in je z natančnim abecednim kazalom pregled knjige zelo olajšan. — Cena za lepo opremljeno knjigo znaša 3 K, za elegantno vezano 4 krone.

Ravnokar prične izhajati: »Der Paps, die Regierung und die Verwaltung der heiligen Kirche in Rom.« Z obširnimi životopisom papeža Pija X. izdal prelat dr. Pavel Maria Baumgartner. Avtor si je privzel v zvezi z drugimi učenjaki nalogo opisati v tem krasnem delu papeštvo v vsej lepoti in veličastvu, kar je tudi mojstersko izvršil. Bogata vsebina obsega v prvem zvezku opis papeža Leona XIII., v II. zvezku upraviteljstvo papeškega dvora, III. zvezek Giuseppe Sarto, IV. zvezek Pij X., V. zvezek splošni pregled, VI. zvezek katoliška hierarhija, VII. zvezek papeška družina, VIII. zvezek papeška kapela, IX. zvezek upraviteljstvo palač, X. zvezek svete kongregacije, XI. zvezek papeške kardinalske komisije, XII. zvezek tajništva, XIII. zvezek diplomatska zastopstva, XIV. zvezek rimski vikarijat, XV. zvezek papeške rimske visoke šole in drugi zavodi. To delo krasi 4 večbarvnih, 52 enobarvnih tabel ter 770 slik v besedilu; knjiga ima torej trajno vrednost ter je pravi leksikon v vseh mogočih posameznostih o papeštvu in pravi biser za učenjaka, duhovnika ter vsakega izobraženega katolika.

Delo izide v 30 polmesečnih sešitkih po 1 K (s poštnino 1 K 12 v) ter stane celotno v krasni orig. vezavi 36 K. — Naročnike na izhajajoče sešitke ter naročila za kompletno delo sprejema Katoliška bukvarna v Ljubljani, ki pošlje tudi en sešitek na željo na ogled.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Vrednina v 24 urah v mm
14	9. zveč.	735,7	18,9	sl. jzahn	jasno	
15	7. zjut.	732,9	18,5		del. obl.	0,0
	2. pop.	732,7	20,6	sl. jzahn.	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 18,5° norm. 15,0°.

Mesto vsacega posebnega obvestila.

Udani v Božjo voljo javljajo globoko vžaljeni stariši, da je Vsegamogočni njihovega iskreno ljubljenega sinčka 2783

Franci-ta

v nežni starosti treh let danes ob 7. uri zjutraj k Sebi poklical. Pogreb našega nepozabnega edinega otroka boče jutri v soboto 16. septembra ob 6. uri popoldne iz mrtvašnice v rodbinsko rakev pri Sv. Krištofu.

Ljubljana, 15. septembra 1911.

Franc in Marija Röger.

Mesečna soba

s posebnim vhodom se tako odda na sv. Petra cesti št. 17 (gostilna „pri Bobenčku“). 2759

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je rekongvalescensom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Narodna kavarna

V soboto 16. septembra in vsaki dan dunajski damski orkester

Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstop prost. Vstop prost. FRAN KRAPEŠ, kavarnar.

DIJAKI

boljših rodbin se sprejmejo na hrano in stanovanje pod skrbnim nadzorstvom. Plača mesečno K 44.—. Več se izve pri Fr. Igliču, Mestni trg 12, ozir. tudi v trgovini. 2764

Ob pričetku šolskega leta priporočam svojo trgovino papirja, zvezkov, pisalnih, risalnih in vseh drugih šolskih potrebščin po najnižjih cenah.

A. ŠKULJ
Ljubljana
Poljanska cesta št. 12.

ŠOLSKE KNJIGE

za vse šole v najnovjših odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

2708 10 Lav. Schwentner, knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3.

FRANC SOUVAN SIN
manufakturna veletrgovina v Ljubljani
Mestni trg št. 22 in 23.
1816 1 Narodno podjetje.
Nizke cene. Solidna postrežba.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja prva sisaška tovarna tamburic J. STJEPUŠIN

SISAK, HRVATSKO 2580 6

Odlikovana na pariški razstavi l. 1900 in na milenijski razstavi l. 1896. — Poleg tamburic in skiadb za tamburice ima v zalogi tudi razna druga godala (glasbila), kakor: gosli, citre, kitare, mandoline, okarine itd. za katere se pošlje poseben cenik s slikami. Velik ilustrovani cenik se pošlje vsakemu poštnino prosto in brezplačno. — V isti tovarni izhaja tudi strokovni tamburaški mesečnik (časnik) z naslovom »Tamburice« ki prinaša poleg pouka tudi krasne tamburaške skladbe in velja na leto le 8 K.

Na Cozjovi cesti v bližini obrtne šole in realke se odda takoj ali pozneje velika, lepa,

meblovana mesečna soba

s posebnim vhodom. — Več se izve v I. nadstropju št. 6. 2760

Gospodične

se sprejmo na stanovanje in hrano v Kapiteljski ulici 11, II. nadstropje. 2782

Dr. Evgen Gallatia
odpotoval
2758

Učitelj za glasovir

sprejema pouk na domu in pri strankah. Naslov pri upravi. 2761

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljšo sredstvo 2501 **„KŪČ“** 4 steklenice (5 kg) franko K 4.50 BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

V hotelu „VEGA“ Sp. Šiška

se odda več stanovanj, posamnih sob, gostilna in lep prostor za prodajalno s 1. novembrom t. l. Več osebno pri lastniku v hotelu „Vega“ ali Ljubljana, Metelkova ulica št. 19. 2723

Hiša

v Ljubljani, Hrenova ulica 18. proda se ceno takoj. Pojasnila daje Ivan Daohs, gostilničar. 2777

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-čistil. sredstvo
Seydlin
Izdelovatelj O. Seydl Ljubljana, Stritarjeva ulica 1

Gostilna v Lescah

na Gorenjskem, dobro idoča, se odda pod ugodnimi pogoji takoj v najem. Poizve se pri oskrbniku Vinko Resmanu v Radovljici. 2776

Veletrgovina s specerijskim blagom in deželnimi pridelki

Anton Kolenc v Celju

Glavna zaloga: Graška c. 22, Podružnica „Narodni dom“

Drazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujcih, ker vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim blagom tako, da zamore proti vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cenl. gosp. irgocev in prošim za mnogo-brojni obisk o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšimi poizkusoiu. Velečastim gg. duhovnikom ponudim voščene, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadilo za cerkve. V zalogi imam vsakovrstna vrtna semena zanesljive kakovosti, ter opozarjam slav. občinstvo za nakup istih, kakor tudi ostalega specerijskega blaga, ter deželnih in drugih pridelkov. Ia Zabukovski premog ponudim po K 2-10 za 100 kg pri odjemu celega voza prosto v hišo postavljen v Celju, drugim po dogovoru. Kupim tudi vsako množino deželnih pridelkov, kakor žita, fižola, orehovi t. d. t. d. ter rabljene solnate in druge vreče, petrolejske in oljate posode. Pismena naročila se izvršujejo z obratno pošto. 2859

25 Marijinih pesmi

(Riharjevi in drugi napevi.) Drugi natis. Partitura in glasovi broširano. Part. K 2—, glasovi à 30 vin. V zalogi so še: Mašno, partitura K 1—, Litanije: Lavretanske (semeniške) 30 vin. Sv. Jožefa 20 v, Narodne: Trije moški zbori, 1. Bratom Orlom! 2. Slov. Straža in 3. Slavček, partitura 50 vin. Ako se naroči po nakaznici nad 10 kosov, je 10 procentov popusta in poštnine prosto, pri založniku Josip Sicherl v Ribnici. Dobijo se tudi v Kat. Bukvarni v Ljubljani.

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.

Vse

na tukajšnjih in na zunanjih učnih zavodih vpeljane

šolske knjige

v predpisanih izdajah v veliki množini vedno v zalogi v trgovini s knjigami in muzikalijami

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg šte. 2.

Seznami učnih knjig se dobivajo zastonj.

2694 10

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.